

Referat fra møte – prosjekt Henningsvær

Til stede: Frank Johnsen, Torbjørn Ollestad, Holger Pedersen og Børge Larsen, Geir Davidsen, Hanna Geiran, Jorun Hals, Inger Johanne Rystad, Elisabeth Nording (referent)

Agenda:

Oppsummering og samling av trådene før kommunestyremøtet 25.10.2021 ihht. punktene under.

1. Kommunestyrevedtak 12.4.2021 - Vedtakets punkt 1

Riksantikvaren har endret forslag til forskrift etter dialog med kommunen og forankret endringen/jusen i Klima- og miljødepartementet. Endringene er lagt inn i forvaltningsplanen. Vågan kommune har ikke kommet ytterligere innspill til endringer i fredningsforslaget.

2. Vedtaket punkt 2 – tilføring av ressurs til kommunen

Riksantikvaren innledet med et tilbud om å dekke to årsverk (basert på tall fra Vågan kommune i egen e-post) i kommunen som skal benyttes til å bistå Vågan kommune i forvaltningen av et fredet kulturmiljø. Midlene vil være i form av tilskudd fra Nordland fylkeskommune.

Forutsetningene for tilskuddet vil bl.a være at fredningen er vedtatt av kongen i statsråd, at Vågan kommune tar arbeidsgiveransvar og dekker arbeidsgiveravgift, kommunen finner en egnet kandidat knyttet til plan- og byggesak. Kommunen velger selv om det benyttes en intern eller ekstern kandidat, men uansett vil det være viktig at kompetansen til vedkommende forblir i kommunen etter endt engasjement.

Vågan kommune spilte inn enighet i at kommunen har arbeidsgiveransvaret og beholder kompetansen i kommunen, men at man så for seg et lengre engasjement, for eksempel fem år og en opsjon på fem år, dette for å ha tilstrekkelig tid til at ting går seg til mellom kommune, fylkeskommune og Riksantikvaren.

Riksantikvaren takker for synspunktene til Vågan kommune. Det ble vist til erfaringer fra byantikvarsatsingen på to år og andre endringsprosesser, som er det tilbudet bygger på. Erfaring tilsier at når stilling og mandat forankres godt, oppnår man stor effekt på to år både hva gjelder kompetanseheving og verdi for kommunene som ha hatt ordningen. For Henningsvær ligger mye allerede til rette for godt samarbeid (ref. pkt. 3). En eventuell fredning av Henningsvær vil ikke være ferdig før tidligst medio 2022 og dette gir rikelig tid med å finne gode ordninger i Vågan kommune.

Nordland fylkeskommune spilte inn at bevilging av midler vil kunne gjøres i år, på visse betingelser.

Det kom også frem at et tilbud om bistand til to årsverk i bistand etter kulturmiljøfredningsvedtak ikke ordinær praksis. Dette har ikke skjedd for tidligere kulturmiljøfredninger og er derfor et ekstraordinært tiltak.

Nordland fylkeskommunes ressursavsetting

Fylkeskommunen presenterte sine tanker til diskusjon, en redegjørelse sendes til kommunen før 1. oktober.

Fylkeskommunen setter av ressurser til behandling av saker i Henningsvær etter plan og bygningsloven avhengig av behov. De siste årene har det vært satt av egne tilskudd til Henningsvær og det er satt av egne ressurser for å løse dette.

Økt behov er usikkert, men det vil prioriteres fra fylkeskommunen å følge opp fredningen mht:

- råd og veiledning,
- tilskuddsforvaltning og
- saksbehandling, jf. rutinebeskrivelsen

3. Vedtaket punkt 3 - samhandling

Vågan kommune og Nordland fylkeskommune har utarbeidet samarbeidsrutiner for å få en god og forståelig prosess. Disse skal revideres etter ett år etter fredning og ellers ved behov.

Vågan kommune stilte spørsmål knyttet til at fylkeskommunen behandler saken etter kulturminneloven (kml) og gir uttalelse etter plan og bygningsloven (pbl). Hva skjer dersom kml ikke gir mulighet til å gi dispensasjon, stopper saken da opp?

Nordland fylkeskommune utdypet - det skal fattes vedtak etter begge lovverk. Fylkeskommunen kan gi avslag på søknader om dispensasjon etter kml, men når det gjelder pbl skal det gis uttalelse som kommunen kan velge å følge. Det er klagerett etter begge vedtakene.

Riksantikvaren viste til at det i fredningssaken har blitt lagt vekt på å samkjøre fredningsbestemmelser og reguleringsplan for å lette forvaltningen.

Vågan kommune stilte spørsmål om fylkeskommunen har en plikt til å aktivt finne en løsning dersom en søknad stanses av kml, slik at det kommer innenfor lovverket?

Fylkeskommunen har en plikt til å gi råd og veiledning i alle saker hvor de blir spurt om det, og har en praksis med å skrive i alle vedtak og uttalelser at de er åpne for å diskutere løsninger. I noen saker kommer man frem til noe, i andre saker ikke.

Riksantikvaren viste til betydningen av å ha en tidlig kontakt med fylkeskommunen, dette bidrar til at det er lettere å finne løsninger sammen, og minnet også om klagemuligheten, som er en veldig viktig del av forvaltningen. Det finnes flere eksempler fra fredete kulturmiljøer hvor eier har klaget og fått gjennomslag hos Riksantikvaren (klageinstansen).

Dersom kulturmiljøfredningen vedtas, vil fylkeskommunen fremdeles en fagressurs som er knyttet til Henningsvær, ref. behovet for stilling.

Ordfører synes skissen over saksbehandlingsrutiner ser bra ut. Forskjellen fra i dag er at man må ha dispensasjon etter to lovverk. Fylkeskommunens behandling før behandling i kommunen kan være en fordel i den grad fylkeskommunen klarer å samordne kulturminneloven og plan og bygningsloven.

4. Veien frem til kommunestyremøtet:

- Nordland fylkeskommune sender eget brev med svar på vedtaket som gjelder dem
- Riksantikvaren sender over brev senest 1. oktober
- Brevet vil kun være et svar på vedtakspunktene og inneholder oppdatert fredningsforslag. Det henvises for øvrig til tidligere oversendelse
- Riksantikvaren kommer til kommunestyremøtet 25.10 for å kunne svare på spørsmål el.

Fredningssaken er satt til kl 13. Ordfører spurte om saken behandles som den er, eller om Riksantikvaren ønsker å gi en innledning. Dette kan avklares når det nærmer seg.

5. Nordland fylkeskommunes gjennomgang av interne saksbehandlingsrutiner - høyhussaken

Nordland fylkeskommune gav en gjennomgang av saksbehandlingsrutiner i fylkeskommunen etter forespørsel fra kommunen. For selve gjennomgangen vises det til egen presentasjon som Nordland fylkeskommune oversender Vågan fylkeskommune.

Det var en enighet mellom Vågan kommune og Nordland fylkeskommune om at tydelighet, god informasjon om rutiner og god kontekstualisering av dokumenter i innsigelsessaker (tema for diskusjonen) er viktig for å unngå at prosesser oppfattes som uryddige.

Vågan kommune ber om at presentasjonen om saksbehandlingsrutinene i fylkeskommunen kan gjøres tilgjengelig på Henningsværsidene. Riksantikvaren kan legge ut alle dokumenter på sidene, dette inkluderer oversendelsen av fredningssaken 1. oktober.

Vågan kommune mener Kommunestyret i betydelig større grad vil være klar til å fatte et vedtak i denne omgangen.

Oslo, 21.09.2021